

կան էին : Ասոնյմէ կարկի է նշանակել շատերը» (*) :

Բրօֆէսէօր Lerch՝ հաւատարիմ իր ուղղութեան , միայն կը յիշատակէ անոնց լեռնականութիւնը , աւագակային յատկութիւնները , ու պատմականապէս բաժան բաժան և սնկալի ցեղեր լինելն : Ասկէ անուղղակի կ'ենթադրուի , որ այդ ցեղերը կրնան բլլալ զատ զատ արեւակցական խումբեր՝ և կամ ընտկակից տարածու մ'ըտթիւններ՝ տեղաւորուած լեռներու մէջ առանձին առանձին : Նա կ'ըսէ .

«Քնարդեր անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր եղած են լեռնականներ . Քսենոֆոն առաջին պատմարանը Քիւրդերու մասին յիշատակելով , անոնց հետ կոխներ ունեցաւ այն լեռներուն մէջ՝ որոնք կը գտնուին Հայաստանի և Միջագետքի միջեւ , այժմ ձիւտիա-դաղ (Gordaei monte) . Այստեղ անոնք կը բնակուէին անկախ՝ բաժնուած ցեղերու , և նոյնպէս քիչ կողերուէին ժողովրդական միութեան ոգւով լինպէս և այժմ : Անոնց արեւմտեան զրաջիները սրղէն կը ստկային իրենց աւագակային յարձակումներէն . ատոր համար էր որ Հայկական նահանգապետը իր շարքերը սեղմելով Կենդրեառի չըջանը (այժմեան Պօտան—Չայի) , իր պաշտօնատեղին բրաւ Սահմանադուխը , որոյ մօտ նոյն իսկ Հայկական Գիւղեր չը կային» :

Սանասարեան վարժարանի տեսուչ Ա. Խաչատրեան , որ ուսումնասիրող մ'է հին զրականութեանց , 1909ին Կարնոյ մէջ

(*) Նիկակ Աշիրաթէն Միրալայ Շէրէֆ-պէյ երբ Համիդիէ պաշտօն առած Գ. Զօրաբանակի կեդրոնէն , — երդնկայէն ետ կը դառնար , Վանի ձառնիկը իջեռնած ժամանակ , թուրք հարիւրապետ Մուսթաֆա էֆ. Խարբերդցիէ «ս'ը ցեղէն էք» (հա՞նկի գովմտան սընըղ) հարցման կը պատասխանէ պատմութեամբ մը , որու ամփոփումն է թէ՛ իրենք սերած են Հայերէ , և ապա իսլամութիւն ընդունած՝ կը պահեն իրենց ազատութիւնը , և այժմ կը կոչուին Նիկակ Աշիրաթի (Տեղեկութիւնը քաղուած ձառնիկի միւտիքից . Խոստիկեանէ , որ ներկայ է եղել այս պատմութեան ձառնիկի վրայ) :

Նիկակներու կամ Սակերու մասին տեսնել «Հին Քիւրդերէ կրօնի , լեզուի , տրուեստի ժառանգականութիւնը այժմեայ Քիւրդերուն» հատուածին մէջ :